

4731

ԹՈՒՂԹ ՀՈՎՈՒՆԿԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՊՕՂՈՍԻ ՊԵՏՐՈՍԻ ԺԳԻ ԹԵՐԶԵԱՆ

ՊԱՏՐԻԱՐԲԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

ՊԷՅՐՈՒԹ

1929

282
Թ-52

282
Թ-52

ԹՈՒՂԹ ՀՈՎՈՒՆԿԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՊՕՂՈՍԻ ՊԵՏՐՈՍԻ ԺԳԻ ԹԵՐԶԵԱՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

ՊԷՅՐՈՒԹ

1929

2001

2010

40046-67

Առիթն ու պայմանները ծանօթ են Ձեզ, Արհի. եղբարք և Սիրեցեալ Որդեակք: Եպիսկոպոսական համագումար բանակցութեամբ հանդիսաւոր վերջ մը տրուեցաւ անորոշ կացութեան, որուն մատնուած էր մեր Նուիրապետութիւնը և Եկեղեցին, և անոնց որ կրնային խորհիլ թէ « ոչ ե հասեալ ժամանակ շինելոյ զՏՈՒՆՈՒ » (Անգէ. Ա. 2), Հոռվմայ Ս. Աթոռին չնորհիւ կրցանք ապացոյց մը տալ կեանքի, որ հաւատքով զօրացած կամքն էր ազգովին վերապրելու. « Հասեալ կային ոսք մեր առ դրունս քո. Երուսաղեմ... քաղաք շինեալ եւ բնակութիւն իւր շուրջ զնովաւ » (Սղմ. ՃիԱ. 2—3): Վասնզի չնորհիւ այն Եկեղեցւոյ, որ « ի կեփայեան շինեալ վիմի », կայ ու կը մնայ « վեմ շինուածոյ Եկեղեցւոյ » (Ս. Յակ. Մծբ. Հյրպ.), հաստատուած են այսօր մեր ոտքերը և ուղղութիւն մը գտած մեր քայլերը. « Հաստատեաց ի վերայ վիմի զոսս իմ եւ ուղղեաց զգնացս իմ » (Սղմ. Լթ. 3): Ու այսպէս առ դրունս Տանն Կիլիկիոյ փոխադրուելով մեր Պատրիարքական Աթոռը, կը սկսի վերածննդեան նոր ջրջան մը հոն, ուր նա կրցած էր ասպնջականութիւն գտնել, « Տեղի իջեւանի » պիտի ըսէինք, ուրիշ գծուար օրերու մէջ:

Չառկի Սուրբ Յարութեան տօնին լաւ կը յարմարի վերակենդանութեան այս գաղափարն ու հաւատքը, որով մենք ալ, Պատուական Եղբարք և Սիրեցեալ Որդեակք, մինչդեռ Պօղոս Առաքելոյն պէս « անձամբ անձին զվնիռ մահու » ընդունած կը կարծէինք « մինչեւ անյոյս լինելոյ մեզ եւ ի կենաց », ժտահ ենք այսօր « յԱսուած որ յարուցանէ զմեռեալս, որ յայնպիսի մահուանէ փրկեաց զմեզ եւ փրկեացէ » (Բ. Կոր. Ա. 9—10):

Այս հաւատքով աւետիս մ'է Սուրբ Յարութեան, որ հազիւ հաստատուած մեր նոր Աթոռանիստ քաղաքին մէջ կու գանք Ձեզ ուղղելու գարնանամուտի այս օրերուն երբ բնութիւնն ալ կը դառնայ վերազարթնումի եղանակին, ըսելու որ եթէ կեանքը մահախառն է աշխարհիս վրայ, մահն ալ վերածնունդ մ'է ինքնին և ատոր ապացոյց է Քրիստոսնէիցս՝ նոյնինքն մեր Փրկիչը, որ « մահուամբ զման կոխեաց եւ յարուբեամբն իւրով մեզ զկեանս պարգեւեաց » (Ժամամուտ Չառկի): Շնորհաւոր Սուրբ Չառիկ ուրիշն Ձեզ ամենուր, Պատ. Եղբարք և Սիրեցեալ Որդեակք. « Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց՝ Ձեզ եւ Մեզ մեծ աւետիք »:

Ուրիշ պատահութիւն մ'ալ Ձեզ խօսելու, կ'ընծայէ ընդհան-

րական Եկեղեցւոյ մեծ Հովուապետը, որ տօնական կարգադրութեամբ՝ իրեն Զայր տիեզերական ուղեց իւր Քահանայութեան յիսնամեայ տարեդարձը տօն ընել ամենուս, հոգեկան տօնակցութիւն մը աշխարհասփիւռ ամէն ազգի որդւոյն հետ. արտակարգ չնորհաց հոգեհաղորդ մասնակցութիւն մը համօրէն կաթողիկէից. հռչակելով ամբողջ 1929 տարին Յորեկան ներողութեան տարի. « Զստացուածս բաժանեն հարկ որդւոց » (Առակ. ԺԹ. 14):

Յորեկան տարւոյ Քահանայապետական այս արտակարգ տրամադրութիւնը, պատմական մեծ միջադէպով մը ալ աւելի կարեւորութիւն ստացաւ. 1870 էն իվեր Հոռվմայ Ս. Քահին ստեղծուած գծուար կացութիւնը վերջ գտաւ այս օրերս և Իտալական կառավարութիւնը համաձայնելով Ս. Քահանայապետին հետ ճանչցաւ յարգը այն մեծ ու անդուգական առանձնաչնորհման, որով Նախախնամութիւնը այդ երկրին մէջ զետեղած է և կը պահէ աշխարհադուռ կեդրոնը Ս. Եկեղեցւոյ: Այդ հաշտութեան համաձայնագիրը՝ որ կնքուեցաւ այս տարի Փետ. 11 ին, Ս. Քահանայապետի Քահակալութեան նախօրեկին՝ կ'արձանագրէ անգամ մ'ալ պատմութեան մէջ Աստուծոյ մասնաւոր հոգատարութեան մէկ նոր ապացոյցը եկեղեցւոյ մասին. որուն հետ խոստացած է Նա մնալ « մինչեւ ի կատարած աշխարհի »: Եւ Պիոս ԺԱ. ի Հովուապետութեան նշանաբանը՝ « Քրիստոսի խաղաղութիւնը՝ Քրիստոսի քաղաւորութեան մէջ » կը ստանայ գործնականութիւն մը, որ կը խրախուսէ ու կ'ամրապնդէ մեր հաւատքը եկեղեցւոյ վրայ և կը յրացնէ այսպէս զատկական բարեմաղթութիւննիս. « Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց, Ձեզ եւ Մեզ մեծ աւետիք »:

Ոմանք ուղեցին Մեր Պատր. Աթոռոյ փոխադրութեան՝ զիտոգարար քաղաքական հանգամանք տալ. ուրիշներ զուտ մարդկային հաշիւներ տեսան անոր մէջ: Վասն Արեւ. Եկյ. Ս. Ժողովոյ վճիռը ամենէն հեղինակաւոր և յստակ պատասխանն է այդ սխալ ենթադրութեանց. « Իրաց ներկայ կացութեան մէջ փոխուած ըլլալով պայմանները Պատրիարքութեան, Պիոս ԺԱ. Պապը որոշեց եւ հրամայեց որ այժմու պարագաներու բերմամբ Հայոց Կիլիկիոյ Պատրիարքի եւ անոր յաջորդաց Աթոռը, այս է Բնակավայրը, վերա-

հաստատուի Լիբանանու մեջ, այսինքն Պէյրուք քաղաքին մեջ, որ մօտ է Զմաւանի, ուր Հայ Պատրիարքները բնակած են » :

Վերադարձ մ'է ուրեմն նախնի դիրքին, Պատմութեան անդրադարձ և բնական շարունակութիւն մ'է, իրաց պայմաններու և պարագաներու բերմամբ նուիրապետութեան նոր շրջան մ'է և նոր ասպարէզ մը գործի: Վերաշինել պէտք էր նուիրապետական կազմը՝ հետեւելով ժողովուրդին, որուն կրօնական, բարոյական ու տոհմային կեանքը աւելի քան երբեք պէտք ունի առաջնորդութեան անոնց, որ զրուած են « հովուել՝ զժողովուրդ՝ Տեառն » (Գործ. Ի. 28):

Վասնզի մեր ժողովրդեան ներկայ կացութիւնը կը պահանջէր աւետարանական այն կարեկցութիւնը, որով մարգասէր Փրկիչը զթացաւ երբեմն Իսրայէլի լքուած և ցիրուցան ժողովրդեան վրայ. « Եւ տեսալ զժողովուրդսն գրացաւ ի նոսա, զի եին աշխատաւք եւ ցրուեալք իբրեւ զոչխարս, որոց ոչ իցէ հովիւ » (Մտթ. Թ. 36) և ուրիշ անգամ « գրամ ի ժողովուրդդ... զի ոչ ունին զինչ ուսիցեն... զուցէ նքիցեն զնանապարհայն » (Մտթ. Ժ. 32): Նիւթական հացէն աւելի բարոյական հացն է որ կրնայ պակսիլ տարագնաց ու վտարանդի ժողովուրդի մը, որ ենթարկուած է զժախտաբար այլասեռումի ամէն վտանգներուն, և մեզ է որ ըսուած է մասնաւորապէս « Դուք տու՛ք դոցա ուտել » (Մարկ. Ժ. 16) զգուշանալով և զգուշացնելով « ի խմորոյ փաւիսեցւոց եւ Սաղուկեցւոց » (անդ. Ժ. 2. 6):

Այս եղանակաւ կարելի պիտի ըլլայ ժողովել ի մի « զորդիսն Ասուծոյ զցրուեալսն » (Հմ. Յովհ. ԺԱ. 52) և վերաշինել այդ բանական քարերով Տունը Եկեղեցւոյ, որ հոգեկան ըլլալուն համար կապուած է երկրի և միջավայրի նիւթական պայմաններու. « Քանզի Եկեղեցի մեզ ոչ ցուցանէ պատկերանքն Ասուծոյ, որ ի քաղաքս եւ ի փայտից է շինեալ, այլ զհաւատոյ շինեալ զազգ մարդկան ի վերայ վիմին հաստատութեան » (Ս. Գրիգ. Լուս. Աղաթանգ.):

Ուրեմն ո՛չ մի քաղաքական դիտում, ո՛չ մի նիւթական հաշիւ մեր Պատր. Աթոռոյ փոխադրութեան մէջ, այլ միայն պարտականութեան մը պահանջ, հովուական պաշտօնի հաւատարմութիւն, վասնզի զրուած է թէ՛ ճշմարիտ հովիւը կը փնտռէ իւր ոչխարները ու վարձկանը միայն կը լքէ զանոնք: (Հմ. Յովհ. Ժ. 12):

Տա՛յր Աստուած որ ցրումի տագնապը և այս կարգադրութեան կարեւորութիւնը զգալ տային պէտքը ազգովին միութեան, որով միայն կրնայ վերաշինուիլ ժողովուրդ մը նոյն իսկ տոհմային տեսակէտով:

Աղօթենք, Պատուական Եղբարք և Սիրեցեալ Որդեակք, հայ Եկեղեցւոյ միաբանասէր մաղթանքներովը, « զի միաբանեցէ զԵկեղեցի իւր տուրք՝ շինեալ ի վերայ հիման Առաքելոց եւ Մարգարէից, պահել անառաք մինչեւ յօր երեւելոյ զայստեան իւրոյ » (Ժմկրդ. Մայր Սուրբ):

Ազգաց ու ժողովրդոց շարժում մը դէպի միութիւն այս տարի ալ նկատուեցաւ և մեծ Հովուապետը յստակօրէն ճշտեց անոր պայմանները առանձին Հովուական թղթով մը: Այդ պայմանները վերջ ի վերջոյ կը վերածուին, կ'ամփոփուին Միաբանութեան մէջ « ճեմարիս եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ », ինչպէս կը քարոզէ մերս Հայ Եկեղեցին, Միաբանութեան, որ անգամ մ'ալ կրնանք կարգաւ Պիոս ԺԱ. ի նշանաբանին մէջ « Քրիստոսի խաղաղութիւնը՝ Քրիստոսի քաղաւորութեան մէջ »: Այդ խաղաղութիւնը յանկուցիչ, այդ զօրը միութեան ազգերու՝ Առաքելոց միակ գործը եղաւ, որ ըստ մեկնութեան Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին. « Ափուեալ ընդ Տիեզերս բաժանեց սն յայլ եւ այլ լեզուս... տալ զոգի Ասուծոյ ի սիրս մարդկան, միաբանել խառնել ի սէր Ասուածորդւոյն, զի ի սրտից ամենեցուն իբրեւ մի ապապակ իցէ եւ ամենայն աշխարհ միաբանել ասել քե՛ Աբբա՛ Հայր » (Աղ. 516):

* *

Այս մեծ գործը Միաբանութեան, որուն մեր ազգը աւելի քան երբեք պէտք ունի և որ կրնայ հասարակաց նահատակութեամբ հասունցած նկատուիլ, կը կարօտի աղօթքի, թէ՛ առանձնական, թէ՛ մասնաւոր հաւաքական ու հրապարակային աղօթքի և ազախարութեան գործերու: Այս ազգ, պիտի ըսենք անմիաբանութեան չար ոգւոյն համար ալ, ոչ իւրիք ելանէ՝ եթէ ոչ պահօք եւ աղօթիւք (Մրկ. Թ. 28):

Ճիշտ այդ աղօթքի պատեհութիւնն է զոր կ'ընծայէ Ս. Քահաճայապետը իւր քահանայական ձեռնադրութեան յիմամեայ տարեգարծին առթիւ, հռչակելով Յորեկեան տարի և չնորհելով յարակից լիակատար ներողութիւնն, որ ինչպէս միշտ՝ քաւախան,

բարեպաշտական ու ողորմութեան գործերու պայմաններ ունի :

Ներկայ Հով. Թղթոյս հետ կը հրատարակենք Առաքելական Սահմանադրութեան թարգմանութիւնն ալ, որով Յորեկան տարւոյ այդ պայմանները մանրամասնուած են : Կը յորդորենք մեր Արհի. Մարկոսեաններն ու փոխանորդները իրենց վիճակաց առանձին պայմաններուն յարմարցնել Քաջանայապետական այս տրամադրութիւնները : Կրնան յաջորդաբար կազմակերպուիլ Հոգեւոր կրթութեանց ոճով քարոզութիւններու շարք մը, Ս. Հաղորդութեան ի բաղմոյն քառասուն ժամերու կոչուած պաշտամունքը, եւորեայ կամ իննօրեայ մասնաւոր բարեպաշտութիւններ մանաւանդ Զատիկ Ս. Յարութեան, Մարեմայ և Ս. Սրափն Յիսուսի ամիսներուն, Յիսնակաց և քաղաքաց ու եկեղեցեաց պաշտպան Սրբոց տօներուն առթիւ, և անոնց կցել այն հոգեւոր պարտականութիւնները, որ հրամայուած են ներողութիւնները շահելու համար :

Ժողովրդագետներն ու Քարոզիչ Վարդապետներն առհասարակ կրնան առիթ քաղել այս պատահութենէն խօսելու համար Քրիստոսի Փոխանորդին վրայ, Անոր իրաւասութեան, և Գլխաւորութեան, Անոր սիրոյն վրայ Քրիստոսին ընդհանուր հօտին հանդէպ և մանաւանդ Անոր խնամոյց վրայ Արեւելքի ժողովրդոց համար :

Եւ այնպէս կարգադրենք ու կատարենք այս ամէնը որ իրօք « արի քոլուրեան եղիցի » մեզ Քաջանայապետական « այն ազդեցութիւնն », ինչպէս կը սահմանէ Ս. Գիրքը Յորեկան տարին, որ իւրաքանչիւր յիսուն տարի կը հոչակուէր « բարբառով փողաց », և այդ փողոյ անունով Յորեկան կոչուած է (Մ. Ղեւ. ԻԵ. 8—11) : Հաշտեցնենք զԱստուած, հաշտուինք Անոր հետ, խղճի սրբութեամբ, քաւչական ու ասրաշխարութեան գործերով ու մանաւանդ խոստովանանքի և Սուրբ Հաղորդութեան խորհրդոց մօտենալով օգտուելու համար այն արտակարգ տնօրինումներէ, որոնց համար լայնօրէն իշխանութիւն չնորհած է Քաջանաներու Այն, որուն Քրիստոս ինքը աւանդած է բանալու և փակելու երկնային բանալիներն :

Ս. Ժողովը վասն Արեւելեան եկեղեցւոյ գրելով Մեզ այս մասին այս տարւոյ 28 փետ. ի թուականաւ կը յանձնարարէ հաւաքել մէկ Պատրիարքութեան թեմերու և Առաքելութեանց մէջ

կատարուելիք հանդիսութիւններու տեղեկութիւնները, որպէսզի ներկայացնէ զանոնք Սրբազան Քաջանայապետի և մասնակից ընէ դայն հոգեկան մխիթարութիւններուն, զորս Արեւելքի եպիսկոպոսներս ալ պիտի կարենանք այս առթիւ ունենալ Մեր կղերի գործակցութեամբ և ժողովրդեան բարեպաշտութեամբ : Ուստի այժմէն կը խնդրենք Զեղմէ, Պատուական Եղբարք, որ վիճակնուղ մէջ ընելիք կարգադրութիւններն ու անոնց համաձայն կատարուելիք ամէն հանդիսութիւնները մեզ տեղեկագրէք ատենին, որպէսզի մենք ալ անոնց ամփոփ նկարագրութիւնը հասցնենք նոյն Ս. Ժողովոյ :

Հոգեկցորդ մերձեցում մը պիտի ըլլայ այս և պիտի ըսենք՝ տեսակ մը հոգեկան ուխտագնացութիւն զէպլիկաթողիկէ՝ խարհի կեդրոնն՝ հասարակաց Հօր, Սրբոց Առաքելոց Պետրոսի և Պօղոսի Գերեզմաններուն, քանի որ միեւնոյն հոգեւոր շնորհքներուն կարելի է մասնակցիլ տեղական բարեպաշտ կրթութիւններով ու հանդէսներով :

* *

Ամէն անոնց սակայն, որ ի վիճակի են, կը ներկայանայ Ուխտագնացութեան առիթ մ'ալ Տեառն Կոմիտասայ վկայի երանացուցմամբ, որ այս տարւան ընթացքին մէջ տեղի պիտի ունենայ, ինչպէս կը յուսանք : Մեր խոնարհ ու անկեալ կացութեան մէջ Աստուածային մէկ քաջալերութիւնն է այս եղական զէպքը, որով բազմազգի ուրիշ երանեկաց և Սրբոց շարքին կը դասուի Հայ եկեղեցւոյ փառապանծ մէկ աստղը : Աստուծոյ Ծառային Տեառն Կոմիտասայ Քաջանայի հոչակին արժանաւոր պատիւ մ'է այդ, մինչդեռ միւս կողմանէ անոր Նահատակութիւնը կ'ամփոփէ պատմութիւնը դիւցազնութեանց մեր Մարտիրոս եկեղեցւոյ, որ իրաւունք ունի ազգովին փառաբանուելու և ասոր է որ այժմէն կը հրաւիրենք :

* *

Բայց բարին Աստուած կաթողիկէ եկեղեցւոյ և մանաւանդ Անոր կեդրոնին ու Պետին պարզեւեց նոր յաղթանակ մը, որ կրնայ նկատուիլ դարուս ամենամեծ յաջողութիւնը դիւանագիտական տեսակէտով, և ընդհանուր աշխարհի խաղաղութեան համար՝

ամենակարեւոր դաշնագիրը: Վասնզի եթէ մէկ կողմէ ազգ մ'է միայն, Իտալիան, միւս կողմէն ամէն ազգերու Հայրն է, տիեզե-
րասփիւռ Եկեղեցւոյ Պետն է դաշնագրողը:

Ընդհանուր պատերազմի միջոցին Ս. Աթոռոյ միջազգային գործունէութիւնը բարերար եղաւ անխտրաբար առէն ցեղի և լեզուի ժողովուրդներու, բայց զգալի եղաւ նաև կապտումը, որուն դատապարտուած էր նա 1870 է ի վեր Իտալիոյ մէջ ստեղծուած կացութեան հետեւանքով: Այսօր Ս. Քահանայապետը, որ ամէն Պետութեանց մօտ պահած էր յիրաւանց իւր վեհապետական ամէն իրաւունքները և կը զրկէր ու կ'ընդունէր Դեսպաններ, գործնա-
կանապէս ալ վերստացաւ վեհապետական զիրքը անկախ ամէն կառավարական միջամտութիւններէ, ազատ հողային տեսակէտով ալ նոյն իսկ Իտալիայէ: Վասնզի թէև համեմատաբար շատ փոքր է իրեն վերապահուած հողաբաժինը, սակայն ինչպէս վայելչօրէն ու աւետարանական հոգեով կ'արտայայտուի նոյն ինքն Ս. Քահանա-
յապետը, հոգւոյն բաւելու չափ մարմին մ'է, որ բաւական է նաեւ տեսանելի ընելու իւր վեհապետութիւնը յաջա ազգաց, քանի որ երկրիս վրայ հողային անկախութիւնը պայման է Պետական ուրոյն և անկախ զիրքի և իրաւանց:

Օրհնեալ ըլլայ Աստուած, որ այսպէս կ'այցելէ իր Եկեղեցւոյն, որով կը տրուի մեզ ալ՝ Որդւոցս այդ Եկեղեցւոյ, մասնակցիլ Հօր ուրախութեան և փառաբանել զՏուիչն ամենայն բարեաց իւր իսկ ժառանգութեան մէջ. « Տեսցուք մեք զփաղցրութիւն ընտելոց բոց, ուրախ եղիցուք յուրախութիւն ազգի բոց, եւ գովեսցուք մեք ի ժառանգութեան բով » (Սղմ. ճԵ. 5): Վասնզի, Մեր Հայ Եկե-
ղեցւոյ Հայրապետներէ միոյն բացատրութեան համաձայն, երբ գլուխը ողջանդամ ըլլայ՝ ամբողջ մարմնոյն կը տարածուի անոր բարերար ազդեցութիւնը: Ուստի բնական է որ քրիստոնեայ ազգերու բարօրութեան և աշխարհի խաղաղութեան նոր հաստա-
տութիւն մը առաջ գայ քրիստոսազիր կեդրոնէ և Գլխէ, « յորում ամենայն շինուածն յօրինեալ եւ պատշաճեալ անէ ի տալար սուրբ » (Եփ. Բ. 22): Այս կեդրոնացումով և միութեամբ, կ'ըսէ մերս Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ, « ընդունին անդամքն ի միմիանց զօգնութիւն առ ի շինութիւն իւրաքանչիւր կարգի », (Յճխպտում): Ամէն ազգ, ամէն դասակարգ պետութեանց և ազգաց կրնայ օգտուիլ այս համաշխարհային կարեւորութիւն ունեցող դէպքէն, որ անգամ

մ'ալ դատկական վերանորոգումի դադարը կը չեղտէ և կը ներշնչէ մեզ կրկնելու. « Բրիսսոս յարեալ ի մեռելոց, Զեզ եւ մեզ մեծ աւեհիլ »:

* *

Այս ըլլայ մեր ողջոյնը, Պատուական Եղբարք և Սիրեցեալ Որդեակք, Պատրիարքական Աթոռոյս նոր կեդրոնէն, մեր բարե-
մաղթութիւնը, համօրէն ժողովրդեան՝ նաև ի սփիւռոս ազգաց. որոնց ամենուն կողմէ կ'ընենք Համբարձեցւոյն միաբանասէր բացա-
դարձութեամբ. « Ահա հնչեցին ձայնք աւետաց յակնջս ձեր. այսուհետեւ զարթիք եւ սկիզբն արարեք շինել զԵկեղեցի Աստուծոյ կենդանւոյ... Տո՛ւք ի ձեռքս հարսարարութիւն... ոմն զոսկեղեն զսրի հնազանդութիւն, այլ բազմեանց փառքս սիրոյ, համաշունչ շինել, միախորհուրդ. զի ի Բրիսսոս Յիսուս, ո՛չ այլ ինչ՝ բայց միայն հաւատք սիրով յաջողեալք » (Ատեն. Համբ.):

Եւ խաղաղութեան ու սիրոյ ազդեւորն Աստուած, « որ յարու-
բեամբն իւրով մեզ գկեանս պարգեւեաց » յարութիւն և կեանք ըլլայ մեր Եկեղեցւոյ և ազգին:

Գրաւական մաղթանքիս կատարման կը կրկնենք Զեզի, Պատուական Եղբարք, մեր ողջոյնը և յարգոյ կղերի ու ժողովր-
դեան՝ մեր հայրապետական օրհնութիւնն:

Տուեալ ի Պատրիարքարանէս որ ի Վերիտոն, ի 25 Մարտի 1929,
յ19րդ ամի Հայրապետութեանս:

ՊՕՂՈՍ - ՊԵՏՐՈՍ ԺԳ. ԹԵՐԶԵԱՆ

Պատրիարք Տանն Կիլիկիոյ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՓՈՍ ՆԱԶԼԵԱՆ

Տիսղոսաւոր Տարսոնի
Ընդհ. Փոխանորդ Հ. Կ. Պատրիարքութեան

ԽԱԶԻԿ Վ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ Փ. Դիւանապետի

4731

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

